
Årsmelding 2024

Numedalslågen forvaltningslag

Styrets sammensetning og arbeid

Styret har bestått av følgende personer: Geir Jespersen (styreleder), Bjørn Ruberg, Andreas Holm Kvalevåg, Erling Olav Tvedten og Ole Bjørn Bårnes. Styret har i 2024 hatt både fysiske møter og nettmøter. For øvrig har styresaker blitt behandlet pr telefon og e-post. Styret har hatt møter med blant annet Statsforvalter og Elveguiden, og flere styremedlemmer deltok på en samling arrangert av Norske Lakseelver.

Styret har arbeidet mye med organisasjonen også i 2024. Det er et kontinuerlig behov for å oppdatere medlemslister med tilhørende kontaktinformasjon, for uten et solid informasjonsgrunnlag vil beregning av andeler m.m. bli upresist. Vi opplever at mange medlemmer ikke sier fra om overdragelser av rettigheter eller om andre relevante forhold, slik alle er forpliktet til etter reglementet.

I arbeidet med innhenting og oppdatering av informasjon blant medlemmene har styret i stor grad ønsket å involvere vararepresentanter. Ikke alle har kunnet bidra, men de som har deltatt har vært til særdeles stor hjelp i dette arbeidet.

Fisket i Numedalslågen 2024

Sesongen 2024 ble svært spesiell. Miljødirektoratet stengte med virkning fra 23. juni et stort antall norske lakseelver på grunn av svake fangsttall i begynnelsen av sesongen. Fangsttallene viste redusert innsig av laks til norske elver, og direktoratet trakk i nødbremsen. Underveis i sesongen fikk noen av de stengte elvene lov til å gjenoppta fisket. Norske lakseelver i 2024 har vært en viktig kanal mot Miljødirektoratet og VRL gjennom disse tiltakene, og gjennom epost og nettmøter har forvaltningslaget fått oppdatert status og annen viktig informasjon gjennom og etter sesongen.

Numedalslågen ble naturlig nok også berørt av det sviktende innsiget av laks. Før elvene ble stengt ble styret, via Statsforvalter, orientert om at Miljødirektoratet ville forvente innstramning i

fisketrykket i alle norske elver, bestemt av lokal forvaltning. Basert på lokale fangsttall vedtok styret den 24. juni en innstramming med virkning fra 1. juli, og deretter en ytterligere innstramming i forbindelse med midtsesongevalueringen den 14. juli, med virkning fra 17. juli.

De samlede innstrammingene førte til følgende endringer fra normale fiskeregler:

- Sportsfiskere kunne kun fange én fisk pr dag, og maks to fisk over 3 kg pr sesong.
- Kulturhistoriske fisker fikk halvert sin årskvote, innkortet fra seks til fem uker, og ukentlig fisketid ble redusert fra tre til to døgn pr uke. Mulige fiskedøgn for en kulturhistorisk fiskeinnretning ble i sum redusert fra 18 døgn til 11 døgn.
- Øvrige fiskeregler var fremdeles gjeldende. Sesongavslutning ble derfor 8. august nedenfor Holmfoss og 24. august ovenfor Holmfoss.

Styret vurderte at innførte innstramminger, i kombinasjon med at flere kulturhistoriske fisker avlyste eller begrenset sin aktivitet, omtrent halverte fisketrykket. Fra statsforvalter fikk styret imidlertid høre at Miljødirektoratet ikke var enige i effekten. Miljødirektoratet har ikke begrunnet eller dokumentert hvordan og hvorfor de er uenige, og styret har heller ikke mottatt korrigerende eller forklarende beregninger.

Forvaltningslaget mottok via statsforvalter en klage på reguleringen av fisket. Klager hevdet reguleringen ikke var tilstrekkelig streng. Klagen ble besvart og levert statsforvalter til videreformidling.

På grunn den svake lakseoppgangen stoppet statsforvalter overvåkingsfisket i oktober.

Tabellen under viser fangst fordelt på vektklasser:

	Antall		% (antall)		Vekt (kg)		% (vekt)	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
0-3 kg	986	896	27,22%	48,22%	1689	1583	9,92%	22,11%
3-7 kg	2053	736	56,67%	39,61%	10295	3655	60,48%	51,05%
7+ kg	584	226	16,12%	12,16%	5038	1921	29,60%	26,83%
	3623	1858			17021	7159		

Tabellen under viser fangst fordelt på art:

	Antall		% av antall		Vekt (kg)		% vekt	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Laks	3518	1681	97,10%	90,47%	16884	6957	99,19%	97,18%
Sjørørret	93	172	2,57%	9,26%	115	1197	0,68%	16,72%
Brunørret	3		0,08%		2		0,01%	
Oppdrettslaks	3	1	0,08%	0,05%	12	3	0,07%	0,04%
Regnbueørret/ oppdrett	2		0,06%		5		0,03%	
Abbor	2	4	0,06%	0,22%	1	2	0,00%	0,03%
Ål	1		0,03%		1		0,00%	
Pukkellaks	1		0,03%		2		0,01%	
Regnbueørret	0		0,00%		0		0,00%	
	3623	1858			17021	7159		

Tabellen under viser fangst fordelt på fangstredskap:

	Antall		% av ant.		Vekt (kg)		% av vekt	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Drivgarn	13		0,36%		78		0,46%	
Dupp og flue	3	4	0,08%	0,22%	17	14	0,10%	0,20%
Flue	344	321	9,49%	17,28%	1593	1016	9,36%	14,19%
Flue og søkke	94	47	2,59%	2,53%	464	226	2,73%	3,16%
Flåte	1066	376	29,42%	20,24%	4954	1703	29,11%	23,79%
Gip	82	20	2,26%	1,08%	451	135	2,65%	1,89%
Mark	844	488	23,30%	26,26%	3742	1749	21,98%	24,43%
Mælkast	9		0,25%		46		0,27%	
Reke	600	252	16,56%	13,56%	2729	1053	16,03%	14,71%
Sluk	236	207	6,51%	11,14%	1165	725	6,85%	10,13%
Spinner	62	37	1,71%	1,99%	262	151	1,54%	2,11%
Teine	113		3,12%		679		3,99%	
Wobbler	152	104	4,20%	5,60%	813	383	4,78%	5,35%
Annet	5	2	0,14%	0,11%	27	4	0,16%	0,06%
	3623	1858			17021	7159		

Fangstrapportering

Siden 2023 har Elveguidens rapporteringsverktøy blitt benyttet i Numedalslågen. Dette fungerer bra, selv om noen vald hadde ønsket at all rapportering ble utført samlet av utpekte personer i stedet for at enkeltfiskere kan rapportere selv. Dette ønsket har blitt meldt inn til utviklerne i Elveguiden.

Vi opplever at det fins god forståelse for at korrekt rapportering er viktig for forvaltningen av elva.

Drivgarnsfiske

Det kom i 2024 inn 3 søknader:

- Sjulstadfisket v/Sindre Sjulstad og Kjartan Sjulstad
- Holmfoss Lakselag v/Nils-Olav Gjone
- Bårnes Søndre v/Ole-André Bårnes m.fl.

Alle søkere oppfylte alle kriterier. Basert på tid siden forrige tillatelse ble Sjulstadfisket og Holmfoss lakselag valgt til å gjennomføre drivgarnsfiske sesongen 2024.

På grunn av fiskesituasjonen meldte begge søkere at de ikke ønsket å utøve fisket i 2024. Styret vedtok å flytte tildelingen til neste sesong. Det blir derfor ingen tildeling i forbindelse med årsmøtet i 2025.

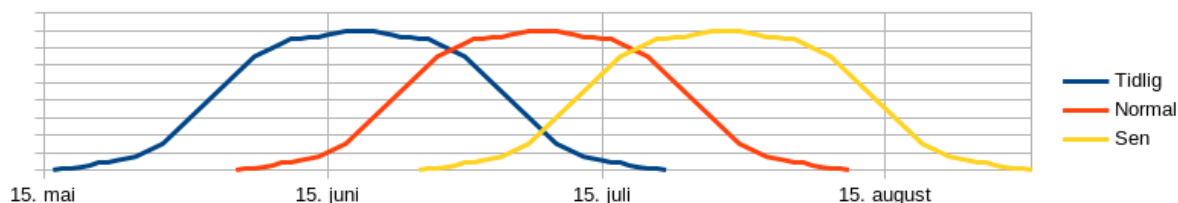
Midtsesongevaluering

Styret gjennomførte 14. juli 2024 midtsesongevaluering for Numedalslågen, med fangsttall til og med 12. juli.

Ved midtsesongevaluering av laksefisket gjøres en vurdering av hvor sannsynlig det er at man kommer til å nå gytebestandsmålet i inneværende sesong. Dette gjøres rent konkret ved at vi fyller inn fangstene i prognosemodellen utarbeidet av Norsk institutt for naturforskning (NINA), slik vi er pålagt av Miljødirektoratet. Modellen tar utgangspunkt i gjennomsnittlig fangstfordeling gjennom sesongen de senere årene, og resulterer i en prosentverdi hvor 100% tilsvarer oppnådd tilstrekkelig gytebestand.

Styret tar også stilling til om årets lakseoppgang har skjedd tidlig, til normal tid, eller om den er senere enn vanlig. Ved tidlig oppgang har mesteparten av laksen gått opp før midtsesongevaluering, ved normal oppgang har omtrent halvparten av laksen gått opp ved midtsesongevaluering, og ved sen oppgang har bare en liten del av laksen gått opp. Om lakseoppgangen er tidlig, sen, eller normal, er en skjønnsmessig vurdering. Styret har vurdert samtlige sesonger de siste årene til at oppgangstidspunktet er innenfor normalen.

Svært prinsipiell beskrivelse av tidlig/normal/sen oppgang

I midtsesongevalueringen viste prognosen, til tross for sviktende lakseinnslag og allerede innførte begrensninger i fangst, at Numedalslågen lå an til å nå 88% av gytebestandsmålet. Under normale omstendigheter er det rom for å ikke innføre tiltak, det vil si ikke endre på sesongens fiskeregler, hvis prognosen viser mellom 10% under og 30% over gytebestandsmål, dvs mellom 90% og 130% i evalueringen. Nivået under dekker intervallet 40% under til 10% under måloppnåelse, dvs mellom 60% og 90%. Prognosen på 88% gytemålsbestandsmåloppnåelse ga indikasjoner på at lakseoppgangen var relativt god, og vesentlig bedre enn forventet. Styret var likevel ikke i tvil om at 88% måloppnåelse skulle føre til noe annet enn en innskrenkning, og vedtok å innføre forhåndsavtalt handlingsalternativ 3. Dette kom i tillegg til eksisterende innstramminger.

Innføring av årskvotest for sportsfiskere for resten av sesongen på 2 laks over 3 kilo (gjelder også Hagnesvassdraget). Når kvoten er full, skal fisket opphøre. En uke innkorting i fisket med kulturhistoriske redskaper. Siste fiskeuke blir da uke 30.

Resultatet fra midtsesongevalueringens prognoseverktøy vises under:

RESULTAT	Tidlig år	Normalt år	Seint år
Forventet gytebestand ved sesongslutt	6 695 kg	10 812 kg	33 613 kg
Avvik fra gytebestandsmålet	-5 600 kg	-1 484 kg	21 317 kg
Forventet gytebestand som prosent av gytebestandsmålet	54 %	88 %	273 %

Radiotelemetriundersøkelse - undersøkelse av beskatning

Innsamlingsfasen ble avsluttet i 2022. Det ble ikke bevilget midler til å samle mer grunnlagsdata. Prosjektet har satt av finansiering til analyse og rapportering av innsamlede data. Forskere på NINA bearbeider fremdeles grunnlagsmaterialet. Et utkast til rapport ble forevist sent høsten 2024.

Prosjektet konstaterte blant annet at det fanges en lavere andel av fisk enn før antatt, det vil si at det er flere fisk på elva enn hva tidligere modeller har ment, og følgelig at gytebestanden påvirkes noe mindre av fiske.

Selv om ikke endelig rapport og alle konklusjoner foreligger, har prosjektets tallgrunnlag vært godt nok til at VRL justerte sin modell for gytebestandsmål, og dermed også verktøyene som benyttes i midtsesongevaluering.

Internettider hos Norske Lakseelver

Arbeidet med å publisere informasjon om Numedalslågen på fellesløsningen til Norske Lakseelver pågår fortsatt, men fokus vil ligge på generell informasjon til allmennheten. Grunneiere og rettighetshavere kan få tilgang til å publisere informasjon om egne vald på nettsidene.

Informasjon til lagets medlemmer vil fortsatt være å finne på <https://www.lagenlaks.no/>.

Laksetrapp i Rimstadelva

Fritzøe skoger har for ca 100 år siden skutt ut en renne i fjellet for tømmerfløting, denne har skapt oppgangshinder i elva. Ca 3-5 km elv på oppsiden er blitt utilgjengelig særlig for gyting av sjøørret. Vi har fått kr 50 000 fra Miljødirektoratet til utredning av tiltak. Vannområdekoordinator i Numedalslågen har nå tatt ansvar for videre koordinering.

Arbeidsplan 2025 for Numedalslågen forvaltningslag

- **Videreføre kultiveringstiltak** i samarbeid med Lardal jeger og fisk og Lågens framtid.
- **Informasjon.** For å gjennomføre en rasjonell informasjonspredning til alle, vil aktuell medlemsinformasjon legges ut på lagets hjemmeside: <https://www.lagenlaks.no/>.
- **Ivareta rettighetshavernes interesser** ved høringer og øvrig kontakt med det offentlige.
- **Fangstrapportering.** Videreføre arbeidet med å registrere fangsten i Lågen. Fangst-rapportene er det viktigste grunnlaget for regulering av fisket. Valdeiere som ikke registrerer fangster rapporteres til Statsforvalter. Miljødirektoratet skal da stenge disse strekningene for fiske påfølgende år. **All fangst skal innrapporteres senest 24 timer etter fangst.** Rettighetshaver som rapporterer på vegne av andre er ansvarlig for å etablere tilstrekkelige systemer for innsamling av rapporter fra fiskere på sitt område.
- Fortsette arbeidet med å **samle inn skjellprøver** for bl.a. å overvåke innslaget av rømt oppdrettsfisk og oppvekstforhold i sjø. Det er viktig at forvaltningslaget viderefører dette, da vi har en av de lengste dataseriene i landet. Vi søker om penger fra Statsforvalter til dette arbeidet.
- **Delta i prosjektgruppen for beskatningsundersøkelsene**
- **Arbeide videre med fisketrapp i Rimstadelva**
- Arbeide videre med å **legge inn og oppdatere informasjon om Numedalslågen på Internett**
- **Foreta jevnlig evalueringer** basert på fangst for å vurdere laksebestanden, og eventuelt justere fiskeregler.
- Gjennomføre ordinær **midtsesongevaluering** og eventuelt innføre innskrenkninger eller utvidelser i fisket basert på fangst pr 12. juli ihht. forhåndsavtalte handlingsalternativer.
- Implementere et bedre fungerende system for **andelsberegning**

Handlingsalternativer

Handlingsalternativene avtalt med Statsforvalteren videreføres:

- **Handlingsalternativ 1:** Mer enn 50 % under gytebestandsmålet:

Fisket stoppes.

- **Handlingsalternativ 2:** Mer enn 40-50 % under gytebestandsmålet:

Innføring av årskvote for sportsfiskere for resten av sesongen på 2 laks over 3 kilo (gjelder også Hagnesvassdraget). Når kvoten er full, skal fisket opphøre. I tillegg en uke innkorting i sportsfisket (siste fiskedag ned for Holmfoss blir 1. august og 17. august opp for Holmfoss). To uker innkorting i fisket med kulturhistoriske redskaper. Siste fiskeuke blir da uke 29.

- **Handlingsalternativ 3:** 10-40 % under gytebestandsmålet:

Innføring av årskvote for sportsfiskere for resten av sesongen på 2 laks over 3 kilo (gjelder også Hagnesvassdraget). Når kvoten er full, skal fisket opphøre. En uke innkorting i fisket med kulturhistoriske redskaper. Siste fiskeuke blir da uke 30.

- **Handlingsalternativ 4:** Mer enn 30% over gytebestandsmålet.

Bestemmelser om døgnkvote i sportsfisket og årskvoten for flåter og mælkast oppheves. Kulturhistoriske innretninger med 400 kg kvote får økt kvote til 600 kilo. En uke lenger fisketid. Siste fiskedag for stangfisket ned for Holmfoss 15. august og opp for Holmfoss blir siste fiskedag 31. august. Kulturhistorisk fiske t.o.m. uke 32.

Vedtatt handlingsalternativ vil bli offentliggjort på nettsidene våre.